

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
R A B I E ;
QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI
D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI ;
NEC NON
AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU, ET
NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO ;
Pro Gradu Doctoris,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS ;
ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT
JOANNES BAPTISTA CURTIUS TRESTLER,
Canadensis,
SOC. REG. MED. EDIN. SOC.

Ecce subit virus tacitum carpitque medullas.

CALENDIS AUGUSTI, HORA LOCOQUE SOLITIS.

EDINBURGI :
EXCUDERAT P. NEILL.

MDCCXXI.

1821

MATRI CARISSIMÆ,

QUÆ

BENEFICIIS SUMMIS SE

SEMPER PROSECUTA EST,

HOC OPUSCULUM,

MAXIMA PIETATE,

CONSECRAT

FILIUS.

GULIELMO ROBERTSON, ARMIGERO,

CHIRURGO MILITARI PERITISSIMO,

ET

SOC. REG. MED. EDIN. SOC.

QUI

ARTEM SALUTIFERAM,

SUMMA CUM LAUDE,

MARIANOPOLI

EXERCET ;

ET

SUB CUJUS AUSPICIIS EJUSDEM RUDIMENTA

DIDICIT ;

HOC EXIGUUM TENTAMEN,

D. D. D.QUE

J. B. C. TRESTLER.

VIRO HONORABILI
MICHAELI EUSTACHIO GASPARDO
CHARTIER DE LOTBINIERE,

DOMINO LOTBINIERE, VAUDREUIL, ET RIGALT,

PEDITUM PRÆFECTO,

§c. §c.

ITEM

DAVIDI ROSS, ARMIGERO,

JURIS-CONSULTO REGIO,

PEDITUM PRÆFECTO,

§c. §c.

HOC OPUSCULUM,

SUMMÆ OBSERVANTIÆ

TESTIMONIUM,

OFFERT

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

RABIE.

QUÆRI quidam potest cur juvenis, idemque inexpertis, argumentum tam difficile obscurumque seligat. Potui quidem facilius seligere, sed cum plures libros de hoc legerim, pluriumque celeberrimorum Professorum collegerim opiniones, spero fore ut lector conatus meos æqui bonique consulat.

Ex omnibus morbis quibus infestatur corpus humanum, non est magis terribilis quam Rabies. Quinetiam pestis videtur interdum ostendere

consilium naturæ ut homo se recipiat ; et post morsus animalium maxime pestiferorum, mors aut subito accidit aut stupore soporeque præceditur. In Rabie vero nullum signum ab initio protinus videtur spectare ad sanitatem, homoque summis cruciatibus, cum acuta conscientia malorum suorum perit. Ab hac nullus sexus ætasve aut corporis habitus immunis est, ita ut cum Gallico poëta dicere possumus :

“ Le pauvre en sa cabane où le chaume le couvre
Est sujet à ses loix ;
Et la garde qui veille aux barrières du Louvre
N'en défend pas nos Rois.”

Plurima nomina huic morbo data sunt. Interdum Pantophobia, interdum Hydrophobia, interdum Aërephobia, vocata est ; sed hæc omnia parum idonea esse judico, ut quæ unum solum signum, idque non semper repertum, designent ; neque melius est Rabies canina, siquidem non canes soli morbo obnoxii sunt. Gallici auctores autem “ la Rage” vocaverunt ; quod nomen secutus sum, non quia homo assidue furit, sed quia plus minus furoris in ipsa accessione manifeste accidit.

DE HISTORIA.

Causæ autem hujus morbi in Remotas Proximasque dividuntur. Cognitus est a primis temporibus, memoratusque ab ARISTOTELE, qui tamen ait hominem huic non obnoxium esse. Ab ARISTOTELE sexcenti auctores de hoc morbo scripserunt, neque tamen ullus est qui magis adhuc in obscuro latet, plerique enim magis conjecturas suas, quam usum et experientiam secuti sunt, opinionesque ita inter se contrariæ sunt, ut manifestum sit nulli esse multum confidendum. Diu dubitatum est utrum morbus unquam in cane sponte accidat; ctsi verisimile est hunc morbum posse sponte infestare canem, eodem modo quo Typhus hominem. Celebris chirurgus Gallicus DESAULT* putabat morbum ex exiguis vermibus in saliva pendere: BOERHAAVIUS ex iisdem vermibus in renibus, intestinis, cerebro, naribusque. Mihi autem pesuasum est, non mo-

* Vide Mém. de la Société Royale de Méd. de Paris, 1783, part ii. p. 46.

do canes, sed ipsum hominem obnoxium esse Rabiei spontaneæ, neque protinus id falsum est quia multi auctores negaverant ; siquidem ARISTOTELES, ut videmus, negat hominem morbo obnoxium esse, et Doctor BOUTEILLE narrat exemplum hominis qui correptus est Rabie decem annos post morsum. Quid, obsecro te, hoc fuit nisi Rabies spontanea ? Simile exemplum a Doctore LISFRANC de St Martin narratum est ; et Baron BOYER quoque morbum posse esse spontaneum in homine. Ex libro Professoris PINEL sequens exemplum est :

“ Un jeune militaire, dégoûté de la profession des armes, et consterné par les chagrins domestiques, cherche la solitude et s'éloigne de ses camarades, ce qu'ils attribuent à un défaut de bravour ; et par manière de jeu, ils entrent à minuit dans sa chambre, précédés d'un tambour qui battoit la charge, et s'écrient que les Autrichiens avoient passé le Rhin, et que tout étoit dans le plus grand danger. Ce jeune homme éprouva à l'instant des convulsions effrayantes, et en est mort de véritable rage*.”

* Vide Nosographie Philosophique, t. iii. p. 147, édit. 4.

Hæc omnia vehementer sustinent opinionem quam proposui ; ita tamen ut plura ab altera parte dici possint ; neque enim dubium est modo tetanum, modo hysteriam, aliosque similes morbos, pro Rabie sumptos fuisse. Hoc tamen perito non facile est, siquidem initia, signa aliaque multa plurimum distant. Quinetiam sunt qui dubitant, non modo an Rabies spontanea sit, verum etiam an sit talis omnino morbus ; cujus omnia signa, tanquam LE'VEILLE', ad tetanum referant, ideo quia homines ex morsu animalis non rabidi interdum Rabie vexati sunt. Verum ut spontaneam Rabiem prætermittam, quædam bestię fortasse, quales sunt canis, lupus et felis, possunt, ubi vehementer irritantur, ex morsu Rabiem movere etsi ipsi non afficiuntur.

DE CAUSIS.

Ad Rabiem excitandam, nisi ubi spontanea est, opus esse videtur vulnere per quod virus insinuetur, vel certe ut pars aliqua divisa fuerit. Neque enim devorata saliva bestię rabidæ mor-

bum movet ; id quid comprobatur ab ANDRY *, qui exemplum narrat mulieris quæ talem salivam devoravit neque ullo modo affecta est. Dubium autem est utrum ulla pars corporis, præter salivam, morbum comitare possit. Comprobatum est nullum periculum esse si contegitur homo sanguine rabidi animalis, id quod aspici potest in “ Mémoires de la Soc. Royale de Méd. de Paris.” Neque lac bestię rabidæ afficit morbo eos qui hoc utuntur, siquidem puer cepit lac vaccæ quæ postea mortua est ex Rabie, neque affectus est. Idem de carne horum animalium dici potest ; Doctor le CAMUS † enim talem carnem tuto devoravit. Quidam autem putaverunt, quoniam priapismus vulgare signum Rabiei est, semen esse contagiosum ; cognitum tamen est homines ita affectos cum uxoribus rem habuisse, neque morbum communicasse. Dubitatum quoque est an morbus communicaretur per plagam factam inter adaperiendum corpus mortuum ex Rabie : hoc vero fieri non posse comprobavit Doctor

* Vide ANDRY Recherches sur la Rage, p. 142.

† p. 24.

THIESSET *. Doctor LISFRANC quoque, ubi apud Hôtel-Dieu minister fuit, se secavit ut aperuit hominem mortuum ex rabie, sed nihil mali, præter terrorem, inde reportavit. Quod ad salivam vero pertinet, constat inter plerosque hanc certe morbum movere posse. MAGENDIE et BRECHET † canem ex saliva affecti hominis inserta in corpus morbo affecerant; id quod duas res comprobat primum per salivam morbo concitari, deinde hominem posse morsu suo alia animalia afficere. Quidam dixerunt satis esse ad morbum faciendum inserere manum in os bestię rabidæ; quod si interdum accidit, verisimillimum est ulcus vel vulnus in manu fuisse, per quod saliva resorberetur. At vero quæri potest an morbus qui totum corpus afficit per salivam solam communicetur. Pariter credo atque variola aut vaccinia, quæ per pus solum aut lympham communicantur. Qualis autem sit conditio salivæ ubi morbum movet explicare nequeo, etsi putarem

* Vide Mém. de la Société Royale de Méd. de Paris, 1776, p. 110.

† Vide Lond. Med. Reposit. vol. iv. p. 35.

potius eandem non viro impregnata, sed, post Professorem BROUSSAIS *, salivæ proprietates quodammodo mutatas esse.

Quod ad causas vero alias occasionales quæ hunc morbum faciunt, plures memorantur; quales sunt calores, vicissitudinesque tempestatis, cibus atque aqua parum salubres, timor, aliæque affectiones animi. Doctor JOANNES HUNTER autem † ait quod in Insula Jamaica, ubi calor ingens est, canesque maxime abundant, non fuisse per quadraginta annos unum exemplum Hydrophobiæ; tale aliquid a Doctore THOMAS dicitur ‡, et secundum Baron LARREY § in Egypto Rabies incognita est, etsi ait camelos hujus regionis affici specie Rabiei non contagiosa. Secundum de VOLNEY || Rabies in America Aus-

* Audi BROUSSAIS Prælectiones.

† Vide Transactions of a Society for the Improvement of Medical Knowledge, vol. i.

‡ Vide THOMAS Modern Practice of Physic, p. 422.

§ Vide Mémoires de Chirurgie Militaire, tom. ii. p. 226.

|| Vide Voyage en Syrie et en Égypte.

trali, pariter atque in Ægypto et Syria, incognita est, idquod LARREY BARROWque testimonia sustinet*, quorum posterior ait etsi canes carnibus admodum putridis vesci solent tamen eos Rabie nunquam affici. Rursus in Canada, ubi canes satis bene vescuntur, Rabies hieme et æstate pariter se ostendit, vel fortasse paulo sæpius æstate. BOERHAAVIUS† in Aphorismis suis ait calorem hunc morbo obnoxium reddere; tamen narrat exemplum in quo homo mense Decembris a fele morsus, rabidus factus est.

Hujus morbi causa proxima non minus obscura est quam cæteræ hujus partes. Quidam putaverunt morbum nervosum et spasmodicum esse; ut in Britannia celeberrimus CULLEN et nunc Doctor GREGORY, professor illustris in hac Academia, qui ait sanguinis missionem, tantum quanta a Doctore SCHOOLBRED adhibita est, posse esse remedium non minus antispasmodicum quam anti-inflammatorium. Idem putant in Gallia Baron BOYER, et in cætera Europæa multi. Quidam

* Vide Travels in the Interior of Southern Africa.

† Vide BOERHAAVII Aph. 1134.

vero arbitrantur morbum nervosum esse in uno stadio et inflammatorium in altero ; inter quos illustrissimum BOERHAAVIUM reperimus. Alii rursus dixerunt morbum inflammatorium esse, signaque nervosa, sive spasmodica, symptomatica solum esse, id quod mihi quidem non absimile esse videtur. Non est sine summa verecundia quod sententiam a peritissimorum quodammodo diversam propono, neque antequam diligenter perscrutaverim quæ dicta sunt a summis auctoribus, simul cum signis progressuque morbi, aspectuque corporis post mortem, et utilitate remediorum quæ inflammationem vincunt. Dictum quidem est corpus interdum post mortem nulla signa inflammationis ostendere ; id quod verum est, neque protinus morbus non est inflammatorius ; siquidem in multis generibus certæ inflammationis idem accidit. Rursus in pluribus sectionibus corporum post Rabiem, cerebrum, medulla spinalis, pharynx gulaque et ventriculus manifeste signa inflammationis ostenderunt. Quidam Professor apud Montpellier reperit in novemdecim corporibus ex viginti evidentes notas inflammationis in cerebro, medullaque spinali etsi in vicesimo

nihil deprehendere potuit quod causam proximam explicaret. Præterea nulla causa esse videtur cur hoc virus nervos magis quam virus variolæ vacciniæque afficit. Doctor MARCET inquit* se annotasse morbum cursum nervorum magis quam articularum sequi. Alii rursus putant eundam ferri magis per resorbentia. CALLISEN † arbitratur signa fieri partim ex irritatione, partimque per resorbentia; quam sententiam sequitur LÉVEILLE ‡ et quidam Anglici auctores. Dici quidem potest virum non posse ab una parte tam celeriter ad alteram ferri; sed quid potest celerius totum corpus percurrere quam virus ex morsu quarundam serpentium? Fortasse multum quod dictum est contra resorptionem viri ortum est ex ignorantia nostra modi quo fiat resorptio; qui, ut puto, lucidissime explicatus est experimentis MAGENDIE §, unde colligit resorptionem non per va-

* Vide Medico-Chir. Trans. vol. i.

† Vide CALLISEN Systema Chir. Hodiernæ, tom. i. Hafniæ, 1798.

‡ Vide LÉVEILLE Nouvelle Doctrine Chirurgicale, t. ii.

§ Vide Précis Élémentaire de Physiologie.

sa resorbentia, secundum HUNTER, sed per venas fieri; quod si verum est, nulla ratio dari potest cur vasa resorbentia sub Rabie inflammentur.

Rabies autem plures definitiones accepit. A CULLENO hoc modo definitur, “Potionis cujlibet, utpote pharyngis convulsionem dolentem excitantis, fastidiumat que horror; plerumque ex morsu rabidi animalis;” collocatur autem in classe Neuroses ordineque Spasmi. Doctor HEYSHAM * similem definitionem dedit. Doctor PARR autem † morbum definivit, Melancholiam cum horrore frigidi aëris ulliusve corporis fulgentis, maximeque aquæ, ex morsu animalis. PRINEL ‡ collocat morbum in secundo ordine quartaque classe, sed in prima editione collocatus est inter morbos spasmodicos. RICHERAND § in prima classe, quinto ordine undecimoque genere, operis sui posuit, id est inter Vulnera venenata,

* Vide HEYSHAM de Rabie Canina.

† Vide PARR Medical Dictionary.

‡ Vide Nosographie Philosophique, p. 143, édit. 4.

§ Vide Nosographie Chirurgicale, tom. i. édit. ii.

quo a LASSO * quoque refertur. Fortasse definitio CULLENI etsi non perfecta cæteris non cedit.

DE SIGNIS.

Describam autem signa primum prout in cane, deinde prout in homine, se ostendunt. In priore paucis diebus fere post morsum signa se ostendunt, atque in tria stadia dividi possunt. In priore bestia solum a consuetudine recedit, febricitat, feroxque est. Quidam canes frigidos lapides aut ferrum hac conditione assidue lambunt; interdum stercora sua edunt, neque nominibus suis respondent. Summum odium maturæ manifestatur aliis animalibus, maximeque felibus. Bestia demissa esse videtur tenebrasque petit, aliquando cibum potionemque fastidit. Posteaquam hæc signa per aliquandiu persteterint secundum stadium incipit, sub quo bestia ferox et furiosa fit, omnesque rabit. Modo fastidium aquæ magnum est, modo bestia eandem vehe-

* Vide Pathologie Chirurgicale, tom. ii. édit. 1819.

menter cupit. Nunc vero admodum inquietus est canis, et si non cohibetur omnia vastat; summos dolores sentire videtur, nunquam latrat, sed tristem ululatum edit, sedet modo, seque retrahit quasi inflammatio intestinorum sit; modo summa velocitate currit, solumque a cursu suo deflectit ut alios canes carpat; oculi splendent, modo hebetes sunt; lingua ex ore dependet, spumaque contegitur, cauda inter crura dependet. Interdum autem accidit ut canis nullam cupiditatem mordendi ostendat, sed potius stupeat. Venimus nunc ad tertium stadium, quod a summa imbecillitate incipit; crura onus suum sustinere non possunt, maxilla modo cadit, modo trismo afficitur, saliva ex ore magna copia fluit. Oculi nihil aspiciunt, deglutitio fieri non potest. Hæc signa sequitur mors, quæ plerumque quatuor quinqueve diebus accidit*.

Dicendum nunc est de signis in homine. Parum constat inter auctores quo tempore post morsum, morbus se ostendat. Baron BOYER ait †

* Vide ARNOLD Case of Hydrophobia.

† Vide Traité des Maladies Chirurgicales, tom. i.

posse accidere sex octove diebus. Doctor GRE-GORY autem narrat exemplum quod octo mensibus post morsum occurrit. Doctor HOME quoque aliquid tale narrat. Doctor HAMILTON * putat novemdecim menses longissimum spatium esse post quod morbus occurrat ; quod si postea accidit morbus spontaneus est putandus. Postea quam morsus acceptus est vulnus plerumque satis facile sanatur, hominemque in præsentia omni metu liberat. Post aliquandiu vero æger lenem dolorem in parte vulnerata sentit. Hæc rubet doletque et tumet, fereque rumpitur ; hoc vero, secundum CALLISEN † et LASSUM, raro accidit ‡. Hi dolores rheumaticos repræsentant, discurruntque, ut alii dicunt, per vasa lymphatica, ut alii per nervos, ut alii autem per venas. Aliquando dolorem pruritus comitatur, ulcusque saniem effundit. Æger inquietus est assidueque vigilat et terroribus infestatur. Tristis est, sibi ipsi mussitat, solitudinemque petit. Hæc de primo

* Vide HAMILTON on Hydrophobia, tom. i.

† Vide CALLISEN.

‡ Vide Pathologie Chirurgicale.

stadio. In secundo autem somnus somniis tumultuosis perturbatur. Ubi expergiscitur agitatione convulsiva afficitur, horripilatio generalis est, homoque calescit; pulsus exiguus et tenuis est, post aliquandiu vero durus, validus et frequens. Horrores sunt, ardensque febris cum dolore præcordiorum, siccitate oris, lingua exasperata, faciei rubore. Saliva ex ore fluit, nausea est cum vomitu bilioso, respiratio laborat, vultus ferox est, frequentiaque suspiria accedunt; sequitur, fortasse ex inflammatione pharyngis, summum fastidium humorum atque adeo corporum fulgentium. Itidem perturbatur æger ex fluentium aquarum sono, vel ex ipso memoratu. Dicitur est autem quosdam hoc fastidium superasse, ita ut homo bibere potuerit si aquam non vidit; neque negandum est quin hoc signum sub potestate animi maxima ex parte positum sit. In quibusdam magna proclivitas est ad mordendum, in aliis nihil tale se ostendit. PINEL * hujusmodi exemplum narrat; et Doctor POWEL † aliud

* Vide Nosographie Philosophique.

† Vide Dr. POWEL Case of Hydrophobia.

sub quo mulier plures ex ministris momordit. Plerumque ægri ad finem usque iudicium suum retinent, certe per intermissiones. Priapismus, ut dixi, non raro occurrit, id quod, ut puto, cerebri inflammationem ostendit; siquidem hoc signum Phrenitidis medicus quidam Parisiensis semper animadvertit. Post hæc signa tertium stadium incipit, ægerque viribus fractis morti cedit.

DE INSPECTIONE CADAVERUM.

Quod pertinet autem ad aspectum post mortem, putredo cito accidit, ut fit ubi ullum venenum corpus percurrit; odor foedus est, interdumque crustæ gangrænosæ se ostendunt variis partibus corporis, quinetiam in ore, pharynge gulaque, et interdum ipso ventriculo. Cerebrum membranæque ejus non raro signa inflammationis ostendunt, sed interdum curiosissima dissectio nihil tale in ulla parte deprehendit. Hoc est cur quidam naturam inflammatoriam hujus morbi negaverunt; sed, ut dixi, non protinus colligen-

dum est morbum inflammatorium non esse quia signa nulla inflammationis post mortem ostendit.

Causæ autem mortis in hoc morbo non minus obscuræ sunt, quam cætera omnia quæ ad eum pertinent. Quidam dicunt mortem proficisci ex difficultate devorandi; quidam ex generali affectione corporis; verisimillimum autem est mortem ex fractis viribus febre ardente præcedere.

DE DIAGNOSI.

Discernere autem hunc morbum ab aliis, non admodum facile est. Canis enim interdum pleraque signa Rabiei ostendit, ubi morbo non afficitur, ut si quando dominum amiserit: sunt quoque quidam morbi canini qui hunc admodum repræsentant, ideoque inter eos diagnosis difficilior est quia canes suspecti plerumque cito interimuntur. Dictum est quidem fastidium cibi potionisque certum signum esse; sed hoc manifeste falsum est. Secundum CALLISEN testimonium certum est si cæteri canes affectum, quasi moneute natura, evitant; sed revera diagnosis non

facile formatur donec signa manifeste se prodiderint, ubi fere sera est. Propositum est carnem mortui canis sanis porrigere et inde colligere an Rabie affectus fuisset, sed hoc quoque fallax est, siquidem esuriens canis nihil respuit. Quod ad hominem autem, notæ diagnosticæ minus obscuræ sunt, etsi quosdam morbos, quales sunt Tetanus Hysteriaque, plurimum repræsentat. Quod si diligenter perscrutemur, tamen non facile, ut opinor, de diagnosi falleremur.

DE PROGNOSI.

In Prognosi autem formanda plura consideranda sunt; ut utrum pars morsa tecta fuerit necne, siquidem si per vestimenta virus transire periculum multum imminuitur. Ad hoc considerandam est aliusne protinus ante eodem cane morsus fuerit, qui fuerit copia salivæ in ore ejus, et iis similia. Insuper plures proprietates ipsius hominis animadvertendæ sunt, siquidem alii, ut

bene demonstravit JOANNES HUNTER *, quam alii longe magis morbo obnoxii sunt. Spontanea autem Rabies difficilior curatur quam species altera, quoniam nihil de illa suspicamur, donec signa ingravescent ; longe autem facilius præcaveatur morbus quam sanatur. Dictum est quidem morbum periculosiorem esse ex morsu lupi quam canis, fortasse quia prior faciem fere corripit. Quo altius autem vulnus est, quoque propius partibus vasculosis, eo majus periculum est ; multum quoque pendet ex conditione animi. Sunt quidem qui dixerunt morbum omnino immedicabilem esse, sed non est medici desperare, si quidem

“ For want of timely care
Millions have died of medicable wounds.”

DE RATIONE MEDENDI.

In curatione hujus pestiferi morbi plurimi summi viri omni ævo versati sunt, plurimaque

* Vide Transactions of a Society for the Improvement of Medical Knowledge.

remedia uno tempore in summa laude fuerunt, quæ brevi omnino obsoleverunt. Non opus est ut hæc omnia curiose persequar, solumque dicam quid genus curationis videatur esse aptissimum. Ubi igitur medicus accersitur tali ægro memorandum est, morbum longe facilius prevenire posse quam sanari. Inprimis igitur statuendum est bestiane revera rabiosa sit, et siquid dubitationis est ita agendum ut si manifeste fuerit. Omnium autem remediorum optimum est partem excidere, quod, ubi satis mature fit, morbum pene pro certo sistit. Hoc si permittitur tota pars morsa protinus ferro excidenda est, ita ut plaga altior sit quam morsus. Sin vero hoc non permittitur, fortasse proximum est adurere partem, ita tamem ut vulnus primum dilatetur, atque deinde aqua cum sapone, et postea atramento eluatur. Proximum est vulnus siccum facere atque replere pulvere nitroso, qui comburitur. Post hoc fortasse maxime prodest ferrum ardens, medicamenta que adurentia. Quod si nulla ex his remediis mature adhibita fuerint, tamen sero melius quam nunquam adhibentur; siquidem parum constat quo tempore post morsum corpus

afficiatur. Hæc igitur ubi fecimus, prodest fluxum ex parte per aliquandiu facere, neque alienum erit frictiones ex hydrargyro ita adjicere ut corpus cito afficiatur. Quod si homo neque excisionem neque combustionem pati vult, solum restat ut ablutionem suctionemque experiamur, atque adeo medicamenta quædam adurentia. Quod si morbus processit, vel ex ignorantia curantis, vel ex ægri negligentia, in malis res est; siquidem validissima remedia spem plerumque fefellerunt.

Quid ergo? Nihilne medico faciendum est?

Morbus plerumque omnia superat, sed tamen interdum felix curatio est. Inter optima autem remedia sanguinis missio fortasse est, ut quæ feliciter a TYMON*, chirurgo vicesimæ secundæ cohortis, et a Doctore SCHOOLBRED in Calcutta† aliisque adhibita sit. Eadem curatio quoque laudata est a Doctore RUTHERFORD, POUPARTIOque et aliis; et si raro morbum sanavit, ideo fortasse fuit quia minus sero adhibita est. Ut

* Vide Madras Gazette, Nov. 23. 1812.

† Vide Asiatic Mirrors, May, 1812.

valeat debet mature copioseque adhiberi, usque ad deliquium animi, pulsumque qui percipi non potest. Quod si alvus adstricta est, purgantia danda sunt, et emetica, si neque ventriculus neque intestina inflammantur; sin minus hirudines cucurbitulæque iis partibus affigendæ sunt. Quidam dixerunt sudores proficere, alique balneum frigidæque lavationes, quorum alterutra vehementer nocitura esse videntur, ut MORGAGNI commode demonstravit. Ad hæc æger quietus est tenendus, neque frivolis quæstionibus molestandus. Mens delectanda est, vires sustinendæ, fiduciaque ejus in medico medicamentisque servanda. Malum est cogere ægrum ut bibat.

Si opium dandum est, magna copia, tanquam in tetano, dari debet. Quinetiam a Barone DUPUYTREN in venas injectum est, ad actionem inordinatam cohibendam. Inter optima autem remedia Rabiei hydrargyrum est; etsi magis fortasse ad præcavendum morbum, quam ad sanandum valet. Veruntamen non desunt exempla hujus morbi quæ dicta sunt hoc remedio sanata fuisse*. Aliud remedium quod nuper admo-

* Vide PARRY Dissert. Inaug. de Rabie, Edin. 1778.

dum laudatum est *Alisma Plantago* est; quæ tamen, veluti reliqua pene omnia *Rabiei* remedia, jam propemodum obsoluit. De his igitur plura hic dicere non opus esse videtur.

Quod ad victus genus quod rabiosis aptum est, debet esse exiguum et tenuissimum, eoque magis quo magis inflammatio urget. Si magna difficultas devorandi est, possumus modum a *JOANNE HUNTER* laudatum sequi, efficereque ut homo per tergo anguillæ vel tale aliquod devoret. Hoc modo molestia in pharynge evitatur; sed non puto esse necessarium cogere ut æger aut edat aut bibat donec causam superavimus; siquidem manifestum est ægri vitam non hoc modo producendam esse. In spontanea autem *Rabie*, ex quacunque causa proficissitur, eadem curatio exigitur; quin etiam hæc etiam magis valida esse debet. Denique si morbus certo spatio productus fuerit, aut si remediis nimis imbecillis usi simus, actum est; neque enim ullo modo possumus, vel fortasse unquam poterimus, morbum sistere ubi per certum spatium processerit.

FINIS.

